

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HELGE CHRISTENSEN

Heraldiske Minder i København

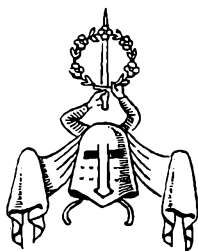
Illustreret af Kai Thorning-Madsen

Heraldiske Minder i København

HELGE CHRISTENSEN

Heraldiske Minder i København

Illustreret af
KAI THORNING-MADSEN

København
N. C. ROMS FORLAG
1945

Det Berlingske Bogtrykkeri

HERALDIKKEN er en Form for Middelalderkunst — en praktisk Kunst, om man vil.

Opstaaet paa Korstogenes Tid blev den i den Form, vi i Dag i Europa kender den, Kendetegnet paa noget af det ædleste i Middelalderens haarde Tid, Ridderskabet. Thi den opstod simpelthen for at kunne skelne den ene Ridder fra den anden, naar de, panserklædte fra Hoved til Saal, red frem som en Fylking, hvad enten det var under Syriens brændende Sol, naar det gjaldt om at erobre den hellige Grav fra de Vantro, eller paa de europæiske Slagmarker som ved Grandson og Murten.

Paa Skjoldet tegnedes i rene og klare Farver Figurer, der var kendelige paa lang Afstand. Saas Ridderen med Skjoldet paa venstre Arm, dukkede Hjelmten op over den øverste Skjoldrand, og den prydedes, ligesom Skjoldet, med et Mærke — et Hjelmmærke. Om Hjelmten flagrede det Klæde, som oprindeligt var trukket op over denne for at værne mod Solens brændende Straaler. Disse Vaabenmærker blev arvelige i Slægterne, og til at vogte over, at ingen uberettiget førte anden Mands Vaaben

uddannedes Vaabenherolder, heraf Navnet Heraldik, og de drog tillige Omsorg for Vaabnernes rette Gengivelse. Herved fik Heraldikken sine egne bestemte Love, der gælder den Dag i Dag.

Farverne var enkle og stærke, *rødt*, der i Tegningerne gengives med lodret Skravering, *blaat*, hvor Skraveringen er vandret, *Guld*, med Punkter som Kendemærke og endelig *Sølv*, der er uden Skravering og Punkter. Hertil kommer *sort*, med saavel lodret som vandret Skravering, *grønt* og *Purpur*.

Derfor kan vi paa Gengivelser f. Eks. i Sandsten »se« Farverne blot ved at konstatere Skraveringen.

Fra at være et let kendeligt Skjoldmærke gik Vaabnet over til at betegne en Slægts Ejendomsforhold, Vaabnerne prydede Slægternes Ejendom, det være sig Møbler, Sølv-tøj, Exlibris eller det, vi i det følgende vil beskæftige os med, Bygninger.

København er desværre ret fattig paa heraldiske Min-der, ikke fordi Vaabenbrugen her har været mindre udviklet end i Europas andre Stæder, men de store Ildebrande 1728 og 1795 har uden Tvivl ødelagt et Utal af gamle, skønne Vaaben. Uforstand og dum Foragt for Fortidens stumme, men fornemme Tale har senere ødelagt det meste af det, som undgik Ilden. Endnu findes der dog, ofte skjult i Baggaarde og Gyder, vidunderlig skøn Heraldik, der taler til enhver, der elsker sin By og dens historiske Hæder.

Lykkeligvis er der i de seneste Aar opblomstret en levende Interesse for Topografi, Genealogi, og hvad dertil hører, en Interesse, som ogsaa har formaaet at fange de yngre Slægtled. Glædeligt vilde det være, om moderne Arkitekter og Billedhuggere i deres fremtidige Bestræbelser paa at smykke vor gamle Hovedstad i højere Grad vilde tage Hensyn til Heraldikken; thi hvad Fortiden har kunnet præstere, er der kun faa Vidnesbyrd tilbage om.

For at vogte, hvad der endnu maatte være tilbage, og for at redde fra Forglemmelse disse vore faa heraldiske Minder, er dette lille Forsøg gjort paa at beskrive, hvad der endnu findes.

De officielle Vaaben, Statens, Kongehusets og Kommunernes er ikke medtaget her, kun de heraldiske Minder, der skyldes en stor Mands Glæde over at kunne smykke sin By, denne og sin egen Slægt til Gloire.

Og hermed være dette Forsøg overgivet til Læseren med Ønsket om, at denne lille Bog maa opfylde sin Mission — at gavne og fornøje.

København, den 4. August 1945.

H. C.

VED KONGENS NYTORV, paa Hjørnet af Bredgade, ligger det Thott'ske Palæ, hvor det franske Gesandtskab nu har til Huse og som oprindeligt var bygget af Niels Juel.

Paa Frontispicen ses det Thott'ske Vaaben: Et firdelt Skjold af Guld og rødt.

Geheimeraad, Grev Otto Thott, født 1703 paa Thurebyholm, købte Palæet af Grev Danneskiold-Samsøe 1763, samme Aar, i hvilket han var blevet Præsæs for Videnskaberne Selskab.

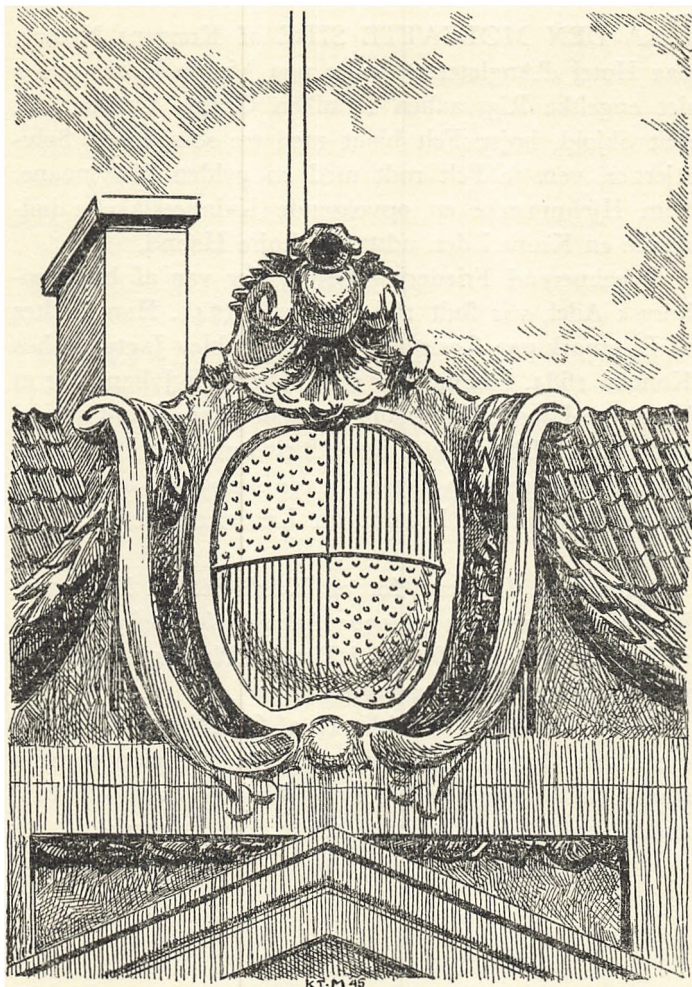
Geheimeraaden, der blev Lensgreve 1767, har først og fremmest indlagt sig Fortjeneste ved sin store Betydning for Danmark — som Statsmand, men ogsaa paa Grund af hans kulturelle Indsats maa han mindes.

Fra sin tidligste Ungdom havde Grev Thott været Bogsamler, og han efterlod sig ved sin Død det største private Bibliotek, der hidtil har eksisteret i Danmark.

Geheimeraad Thott grundlagde desuden den store Malerisamling paa Gaunø, og ganske særlig er Anegalleriet enestaaende i sin Art.

Geheimeraaden var gift med Birgitte Kruse, men efterlod sig ingen Arvinger, og den grevelige Linie af Slægten uddøde saaledes med ham 1785.

Til Arvinger havde han udset sin Moders Familie, Familien Reedtz, som han paa Grund af Faderens tidlige Død stod i Taknemmelighedsgæld til, fordi de havde sørget for hans grundige Uddannelse i Ungdommen.

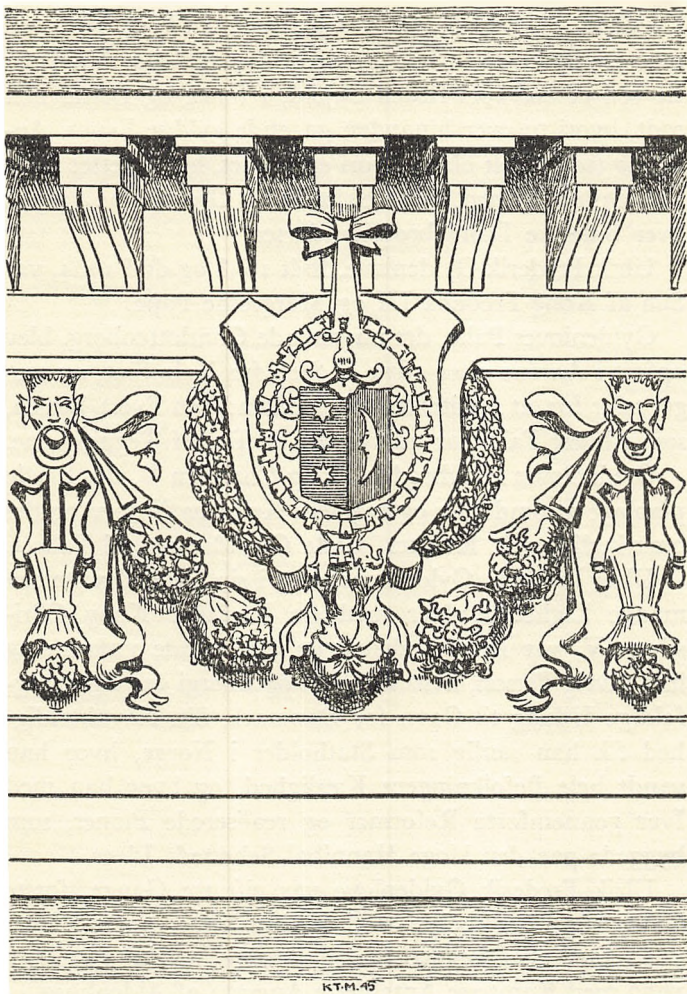
Slægten Thotts Vaaben

PA A DEN MODSATTE SIDE af Kongens Nytorv, paa Hotel d'Angleterre, findes paa Muren lodret under det engelske Rigsvaaben Familien Grams Vaaben: Et delt Skjold, højre Felt blaåt med tre seksoddede Sølvstjerner, venstre Felt rødt med en gylden Halvmaane. Som Hjelmmærke en opvoksende Kvindeskikkelse holdende en Krans i den udstrakte højre Haand.

Geheimeraad Friederich Gram, der var af brandenburgsk Adel, var født 1664 og døde 1741. Han kaldtes til Danmark paa Christian V's Tid og blev Jagtpage hos Kongen 1684. Samme Aar rejste Gram til Jylland for at bekæmpe Ulveflokkene, som hærgede denne Landsdel, og om Turen i Isbaad over Store Bælt foreligger fra Grams Haand en Beretning, der er baade særpræget og livfuld, og som derfor har bevaret sin Læseværdighed til vore Dage.

Hans store Interesse for og Kærlighed til Danmarks Natur var Aarsagen til hans Arbejde for Bekæmpelsen af Sandflugten, hvorfor der i Tisvilde Plantage 1738 blev rejst en Mindestøtte for ham.

Gram, der med Tiden blev en af Christian V's Venner, ejede den Gram'ske Gaard, nu Hotel d'Angleterre, som stadig blandt andet paa Servicet bruger Grams Vaaben, endda med Elefantordenens Kæde, som Bomærke.

Slægten Grams Vaaben

OVER PORTEN PAA CHARLOTTENBORG ud mod Nyhavn ses Ulrik Frederik Gyldenløves Vaaben: Et ved et Sølvkors firdelt Skjold, i første og fjerde Felt rødt, hvori to over hinanden gaaende gyldne Løver. Andet og tredie Felt blaåt, hvori en kronet, hvidspættet Løve i en Guldhellebard. Over Skjoldet en Grevekrone og paa hver Side tre Dannebrogstandarter.

Ulrik Frederik Gyldenløve, født 1638 og død 1704, var Søn af Kong Frederik III og Margrethe Pape.

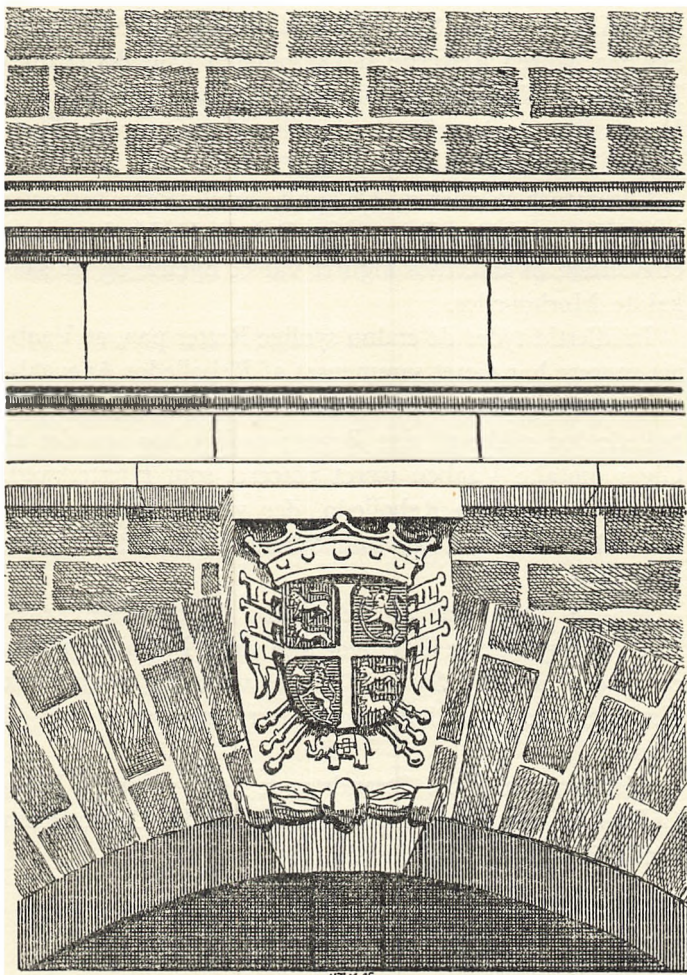
Gyldenløves Palæ, det nuværende Charlottenborg, blev opført i Aarene efter 1672 af Sten fra Kalø Slot, og meget taler for, at Arkitekten var Hollænderen Evert Jansen, som i hvert Fald har udarbejdet en Del af Tegningerne.

Gyldenløves Halvbroder, Kong Christian V, der havde planlagt at omdanne og regulere Kongens Nytorv og det omkringliggende Kvarter, lagde Grundstenen til Palæet.

Ulrik Frederik Gyldenløve, som i sin Levetid viste saa mange Lighedspunkter med sin Farfader Kong Christian IV, var ligesom denne en overmaade virksom og initiativrig Person, hvis Virkelyst og Energi gav sig mangfoldige Udslag til Gavn for Danmark. Sin Navnkundighed fik han særlig som Statholder i Norge, hvor han vandt hele Befolkningens Kærlighed, og hvor han med Iver gennemførte Reformer og realiserede Planer, som byggede paa den kloge Hannibal Sehesteds Ideer.

Ulrik Frederik Gyldenløve var gift tre Gange, første Gang 1659 hemmeligt med Sophie Urne, anden Gang 1660 med den kendte Marie Grubbe, og tredie Gang 1677 med Komtesse Antoinette Augusta af Aldenburg.

Fra første Ægteskab stammer Slægten Danneskiold-Løwendal og fra det tredie Slægten Danneskiold-Laurvigen. Begge Slægter er nu forlængst uddøde.

Ulrik Frederik Gyldenløves Vaaben

IGAARDEN TIL ST. STRANDSTRÆDE NR. 3 findes paa Muren Resterne af Diplomaten Don Bernardino Rebolledos Vaaben, som indtil 1853 var placeret paa Husets Façade, hvorfra det imidlertid maatte vige Pladsen til Fordel for en Bagerkringle.

Litteraturhistorikeren, Dr. phil. Emil Gigas beskriver i sin Disputats, Don Bernardino Rebolledo, Vaabnet som et tværdelt Skjold, hvis Figurer var et Egetræ og tre saakaldte Morhoveder.

Imidlertid tyder de endnu synlige Rester paa, at Vaabnet snarere har været sammensat af Rebolledos Anevaabner, svarende til de kobberstukne Titelpancher, som Rebolledo lod stikke til sine Bøger; muligt har saa det af Gigas omtalte Vaaben været placeret som Hjerteskjold.

Don Bernardino Rebolledo, der var af spansk Adel, kom til Danmark 1647 som Spaniens Gesandt ved det danske Hof.

Fra de første Aar af Rebolledos diplomatiske Løbebane, særlig fra den Tid, hvor han var i Tyskland, findes en ikke ubetydelig Samling Digte, væsentlig sværmerisk Kærlighedspoesi, af hvilken desværre intet er oversat til Dansk.

Ejendommen i St. Strandstræde kom senere i Jonas Collins Eje, og i hans Hjem var det, at H. C. Andersen fandt sit kæreste Tilholdssted.

KT-M 49

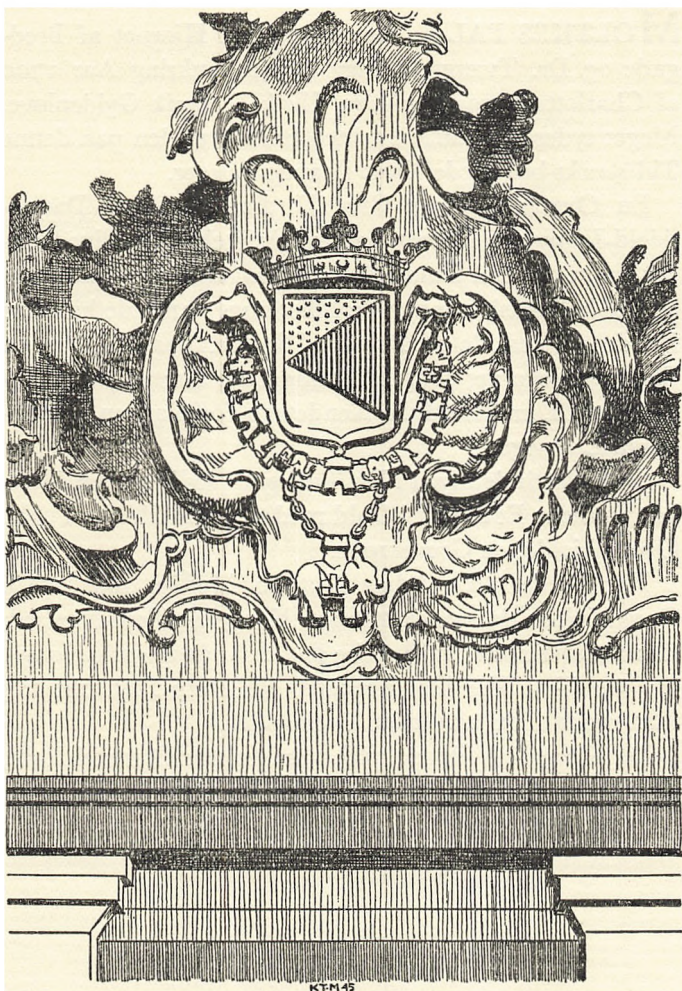
Don Bernardino Rebolledos Vaaben

PAA ODD-FELLOW PALÆET i Bredgade finder vi paa Frontispicen Grev Christian August von Berckentins Vaaben: Et Skjold delt i Guld og Sølv af en rød Spids fra venstre og over Skjoldet en Grevekrone.

Grev Christian August von Berckentin, født 1694 i Mecklenburg, kom til Danmark som Kammerjunker hos Dronning Louise, Kong Frederik IV's Dronning. Ved Hoffet gjorde den unge Greve sig meget afholdt paa Grund af sine mange gode Egenskaber. Grev von Berckentin, der var en god Jurist, var en lærd og kulturelt interesseret Person, som fik stor Betydning for de Kredse, han kom i Berøring med.

Som Diplomat havde von Berckentin stor Indflydelse, og det var saaledes ham, der bilagde Uoverensstemmelsen mellem den danske Konge og den tyske Kejser vedrørende de sønderjydske Besiddelser.

1738 blev Grev von Berckentin Geheimeraad og 1750 Lensgreve. 1751 erhvervede han Skøde paa den Grund i Norgesgade, nu Bredgade, hvor han lod Landsmanden, Arkitekt Johan Gottfried Rosenberg, opføre det Palæ, som nu tilhører Odd-Fellow Ordenen i Danmark. Geheimeraad, Lensgreve von Berckentin døde 1758.

Slægten Berckentins Vaaben

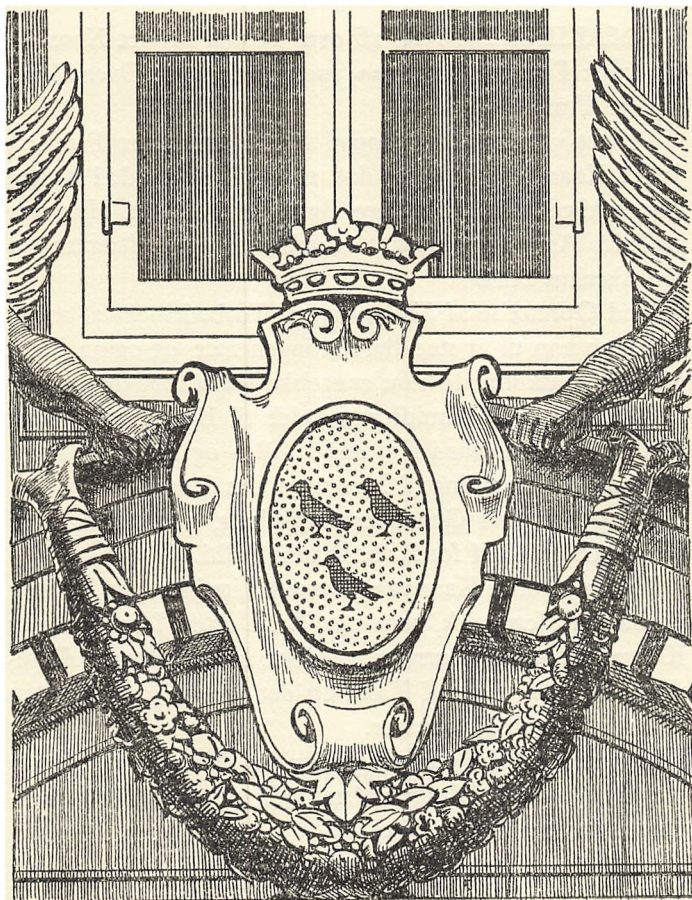
MMOLTKE'S PALÆ, som ligger paa Hjørnet af Bredgade og Dr. Tværgade, blev bygget omkring Aar 1700 af Charlottenborgs Bygherre, Ulrik Frederik Gyldenløve. Meget tyder paa, at Arkitekten har været den paa denne Tid stærkt benyttede Ernst Brandenburger.

En Overgang ejede Grev Ferdinand Anton Dannekiold-Laurvigen Palæet, han lod Arkitekt Cornelius Krieger bygge det om. Sandstensindfatningerne om Vinduerne og det hollandsk inspirerede Billedhuggerarbejde hidrører fra denne Periode af Palæets Historie. Baade Løve- og Elefanthovederne, som Billedhuggerne har smykket Façaden med, er heraldiske Kendetegn for Slægten Dannekiold-Laurvigen.

Over Portindgangen i Dr. Tværgade ses Familien Moltkes Vaaben: Et Skjold i Guld med tre sorte Moltke-Fugle. Over Skjoldet en Grevekron.

Her boede Grev Adam Gottlob Moltke, født 1710. Grev Moltke, der var vokset op i Kongefamiliens Nærhed, fik umaadelig stor Indflydelse paa den opvoksende Konge, og han blev ikke blot Frederik V's store Statsminister, men ogsaa hans aandelige Formynder.

Da Frederik V døde 1766, var Moltkes Glanstid forbi, og selv døde han paa sit pragtfulde Bregentved Slot 1792.

Slægten Moltkes Vaaben

I AMALIEGADE NR. 16 over Porten ses det Kaas'ske Vaaben: En tretindet skraa, rød Mur i Sølv. Over Skjoldet en Trallehjelms.

Palæet var fra 1802 Bopæl for Statsminister Frederik Julius Kaas, født 1758 og død 1827. Kaas havde i mange Aar beklædt en Del vigtige Embeder i Norge. Han var saaledes Assessor i Norges Overhofret og Stiftamtmand for Akerhus Stift.

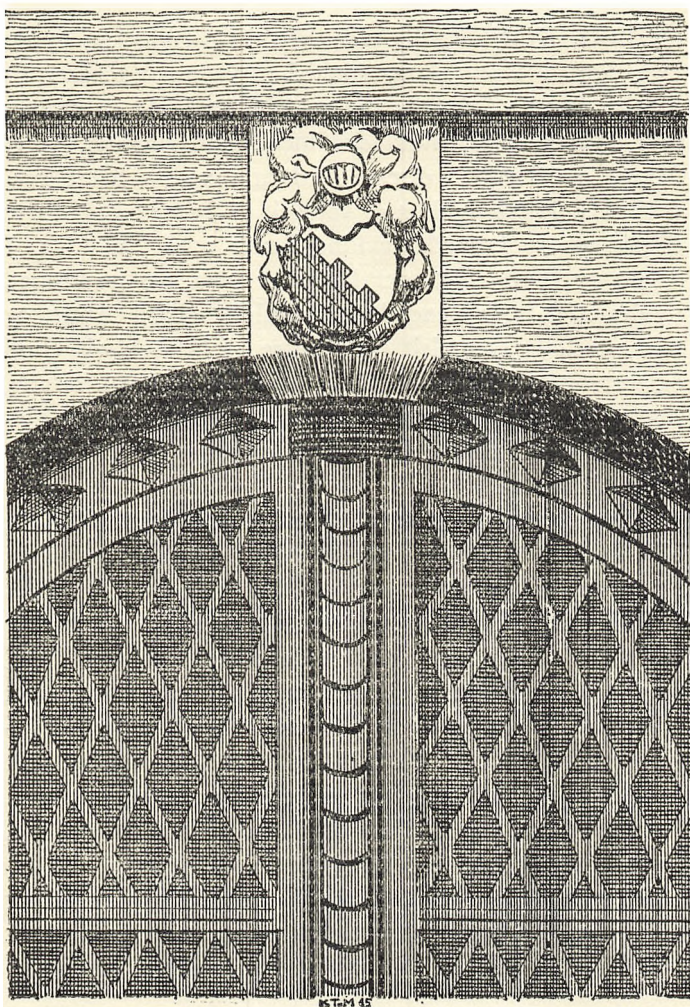
Ved Oprettelse af Skoler og ved Forbedringer af social Art kom han til at staa Befolkningen nær, og ogsaa Kongehuset paaskønnede hans energiske Virke for Norges Vel.

1802 blev Kaas imidlertid kaldt til København, hvor han blev Justitiarius i Højesteret. 1811 og 1813 var Kaas Danmarks Udsending til Napoleon den Store.

1814 blev han Geheimestatsminister, 1815 Ridder af Elefanten og Chef for Københavns Politi.

Frederik Julius Kaas var gift med Kirstine, født Nielsen, til Bærum Jernværk, som var Enke efter Jernværksejer Konrad Clauson. Børnene af dette hendes første Ægteskab blev adopteret af Kaas, og det er fra disse, Slægten Clauson-Kaas nedstammer.

Det gamle Palæ gennemgik for faa Aar siden en større Reparation, men Vaabenudsmykningen over Porten forblev i sin medtagne Tilstand.

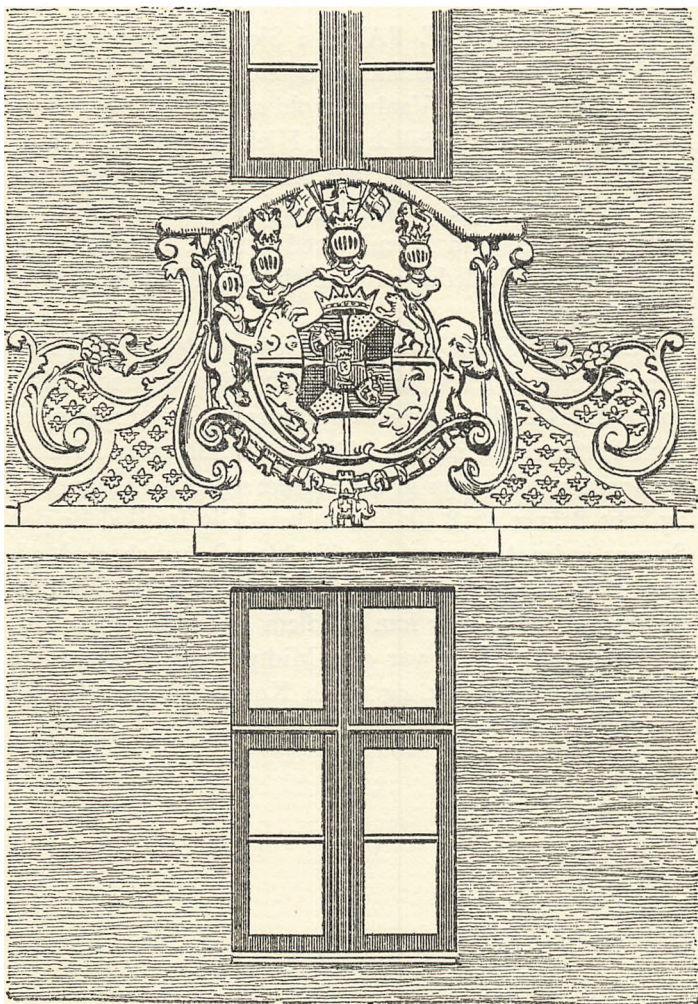

Slægten Kaas' Vaaben

STORE KONGENSGADE NR. 68, i Gaarden, findes over Porten Grev Danneskiold-Laurvigens Vaaben: Et Skjold, firdelt af et Sølvkors med Hjerteskjold og kronet, rødt Midterskjold, hvori der med Guld staar F. 3, et Minde om Slægtens direkte Nedstamning fra Kong Frederik III. Hjerteskjoldet er korsdelt af Sølv i rødt, i dette Skjold ses to kronede, gyldne Løver over hinanden. I første og fjerde Felt, der begge er blaa, ses en kronet, hvidspættet Løve staaende i en Guldhellebard. Andet og tredie Felt er skraadelt fra venstre af henholdsvis Guld og sort og sort og Guld. Over Skjoldet en antik Krone, hvoraf der opstaar en halv kronet, gylden Leopard holdende i hver Forpote en Dannebrogspane og to Dannebrogstandarter.

Palæet, som nu ejes af Forsikringsselskabet Codan, blev bygget omkring 1740 af Grev Ferdinand Anton Danneskiold-Laurvigen. Greven, der var Søn af Ulrik Frederik Gyldenløve, blev født 1688 og døde 1754. Han ejede efter sin Fader desuden det senere Moltkes Palæ, som han lod Arkitekt C. Krieger restaurere, men meget tyder paa, at Bygmestrene til det Laurvig'ske Jernmagasin, som Palæet i St. Kongensgade dengang kaldtes, ikke har været C. Krieger, men snarere Bygningsinspektør I. Adam Soherr. Palæet gik 1755 i Arv til den ældste Søn, Grev Frederik Ludvig Danneskiold-Laurvigen.

De mange Aar har desværre alt for tydeligt sat sit Præg paa denne pompøse Vaabenudsmykning, som er saa stærkt medtaget, at den er vanskelig at skelne i Enkeltheder.

KT-M 45

Slægten Danneskiold-Laurvigens Vaaben

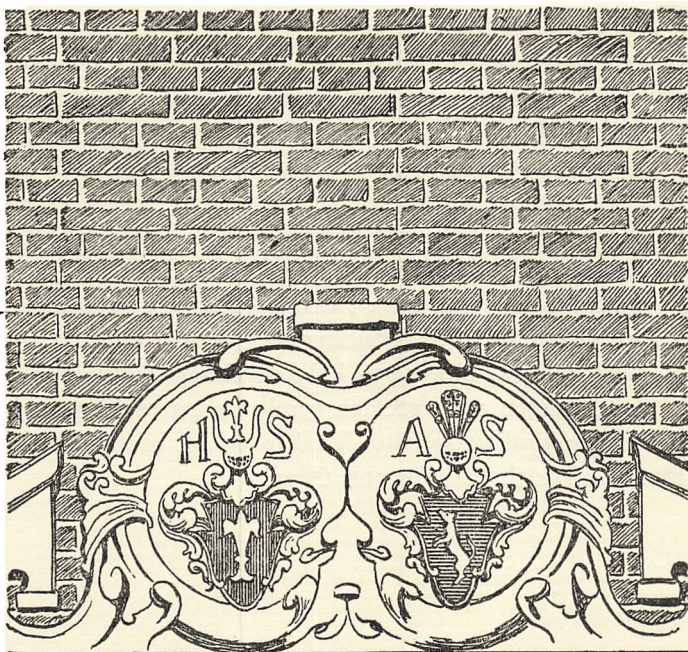
PAA DET GAMLE PALÆ i Slotsholmsgade Nr. 12 findes over Porten Familierne Schacks og Blomes Vaabner. I det Schackske Vaabenskjold ses en Søvlilje i rødt, og over Skjoldet en Trallehjem. Hjelmmerket er en Søvlilje mellem to af Sølv og rødt vekselvis delte Vesselhorn.

I det andet Skjold, Familien Blomes, der er blaat, ses en springende, hvid Mynde med gyldent Halsbaand og over Skjoldet ligeledes en Trallehjem, Hjelmmerket er en Paafuglehale.

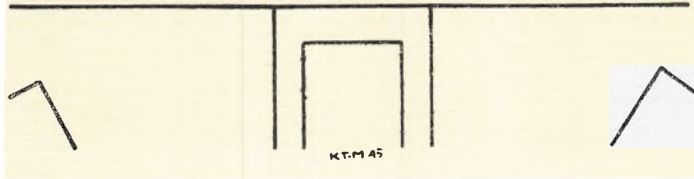
Palæet har tilhørt Grev Hans Schack, der var gift med Anna Blome. Greven, der var født 1609 og døde 1676, var en af Datidens mest fremtrædende Militærpersoner. Som Feltherre deltog han i Felttog blandt andet i Italien og Spanien, men efter at have slaet sig til Ro i Danmark og købt Palæet 1658 fik han en betydelig Indflydelse paa Statens indre Anliggender. 1660 blev Grev Schack Medlem af Rigsraadet og senere Præsident for det militære Kollegium. 1670 blev han Medlem af Geheimekonseilet.

Det smukke Hjem var ofte Midtpunktet for Datidens fornemme Selskabsliv, og ogsaa Kongehuset var Gæster i det gamle Palæ.

HERALDISKE MINDER

(ANNO 1666)

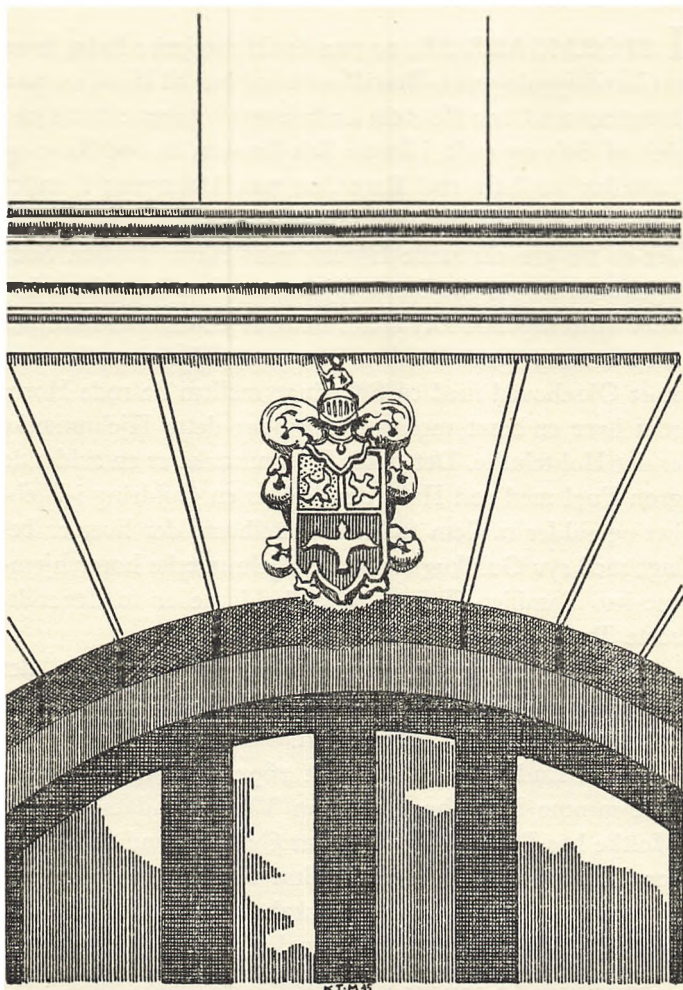
Slægterne Schacks og Blomes Vaabner

OVER PORTEN, GL. STRAND NR. 46, hvor nu van Berkels Patent har til Huse, ses et smukt, gammelt Sandstensvaaben, som har tilhørt Kongens Kabinetssekretær, Justitsraad Jacobi.

Skjoldet er tværdelt, og dets første Felt er delt af Guld og Sølv, medens andet Felt er rødt. I hvert Felt ses en mod Skjoldets Midtpunkt flyvende Fugl. Over Skjoldet en Hjelm med fem Traller og som Hjelmmerke en Mand holdende en togrenet Fork i den udstrakte højre Haand.

Den gamle, statelige Patriciergaard, der var opført 1733 af Justitsraaden, blev 1736 købt af Kong Christian VI.

Ved Branden 1795 gik den gamle Gaard op i Luer, og det er sandsynligt, at dette Vaaben er det eneste, der er tilbage af Justitsraad Jacobis Gaard.

Slægten Jacobis Vaaben

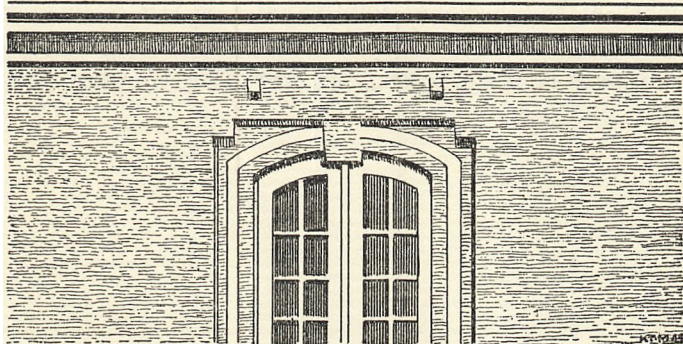
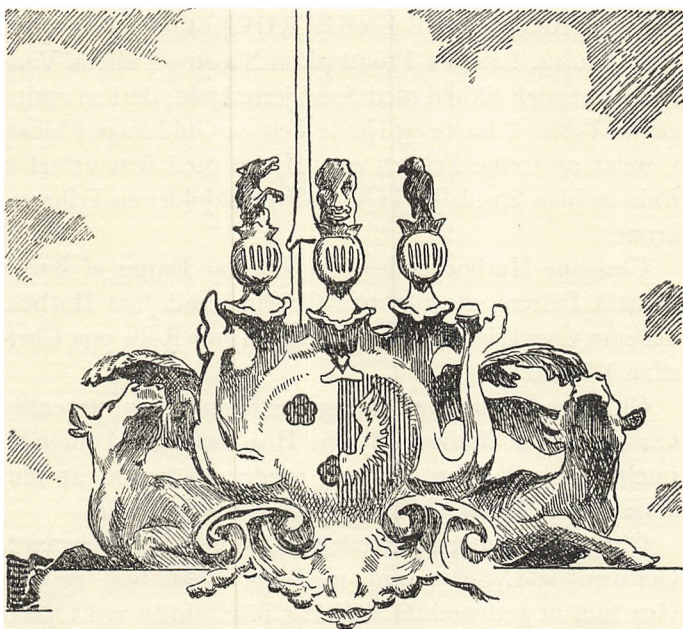
I STORMGADE NR. 10 paa det Holsteinske Palæ, hvor nu Landbygningernes Brandforsikring har til Huse, ses paa Frontispicen Grev Holstein Ledreborgs Vaaben: Et Skjold delt af Sølv og rødt, i første Felt foroven en rød Rose og forneden en halv rød Rose fast paa Delingen; i andet Felt en udslagen Sølvvinge fast paa Delingen. Over Skjoldet er tre grevekronede Hjelme med elleve Traller. Som Hjelmmærke ses paa første Hjelm en af en brun Skandsekurv opspringende sort Hest; dette Hjelmmærke stammer fra Familien Vinds Vaaben. Det andet Hjelmmærke er et stort Oksehoved med en Sølvvinge mellem de røde Horn, som hver er besat med 9 Guldringe; dette Hjelmmærke er det Holsteinske. Det tredie Hjelmmærke er en siddende grøn Fugl med rød Hals, den holder en Guldring i Næbbet og sidder mellem to blaa Vesselhorn, der hver er belagt med syv Guldkugler; dette Hjelmmærke hører hjemme hos Familien Bülow. Skjoldholderne er to liggende, sorte Tyre.

Desværre er denne skønne Vaabenprydelse paa det nærmeste ødelagt, først af Vejr og Vind — sidst og ikke mindst ved ukyndig Reparation.

Johan Ludvig Holstein, født 1694 og død 1763, spillede samme Rolle hos Christian VI som Adam Gottlob Moltke hos Frederik V. Han var Geheimeraad og Patron for Universitetet og Herlufsholms Skole. 1742 blev han Præsæs for Videnskabernes Selskab, hvis Møder paa den Tid afholdtes i Palæet i Stormgade.

Christian VI rettede sig i mangt og meget efter Grev Holstein, der var en overmaade klog Mand med glødende Interesse for dansk Aandsliv og Kunst.

Johan Ludvig Holstein byggede det skønne Ledreborg Slot og grundlagde her det smukke Familiegalleri.

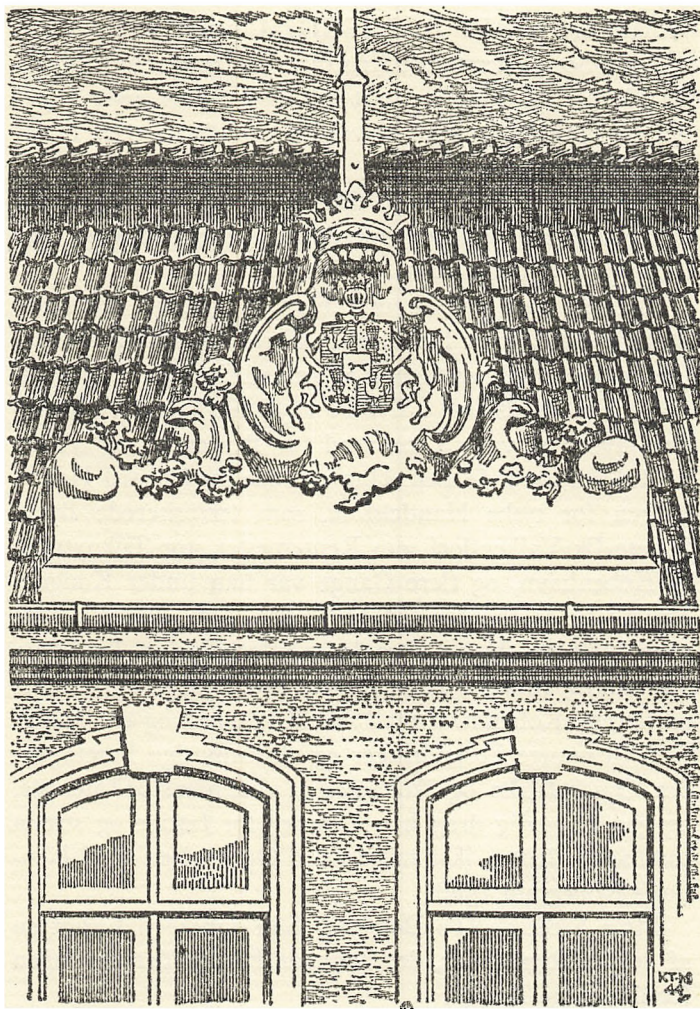
Slægten Holsteins Vaaben

DET HARBOE'SKE ENKEFRUEKLOSTER, Stormgade Nr. 14, har paa Frontispicen Slægten Fuirens Vaaben: Et firdelt Skjold med Sølvhjerteskjold, deri en springende Væsel. I første og fjerde Felt en Gulddrage i blaat, i andet og tredie Felt en sort Hjelm med fem vekselvis røde og blaa Strudsfjer i Guld. Over Skjoldet en Friherrekrone.

Christine Harboe, født 1682, der var Datter af Baron Diderik Fuiren, var gift med Geheimeraad Jens Harboe, der som Overkrigssekretær spillede en stor Rolle paa Christian V's Tid.

Christine Harboe var en begavet Kvinde, som væsentlig var optaget af litterære Sysler. Hun færdedes i førende, intellektuelle Kredse, og man sagde om hende, at hun læste Tysk, Fransk og Italiensk saavel som Latin.

Christine Harboe bestyrede sine Godser, Støvringgaard, Gerdrup og Lyngbygaard, med stor Dygtighed, og ofte viste hun sit godgørende Sindelag, ikke mindst ved Oprettelsen af Støvringgaard Jomfrukloster og Det Harboe'ske Enkefruekloster, som hun udstyrede med saa rige Penge midler, at de begge bestaar den Dag i Dag. Christine Harboe døde 1737.

Slægten Fuiers Vaaben

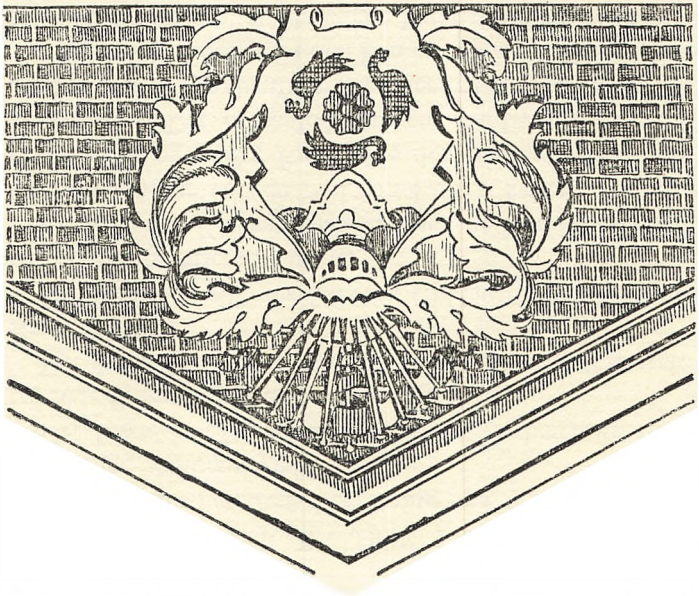
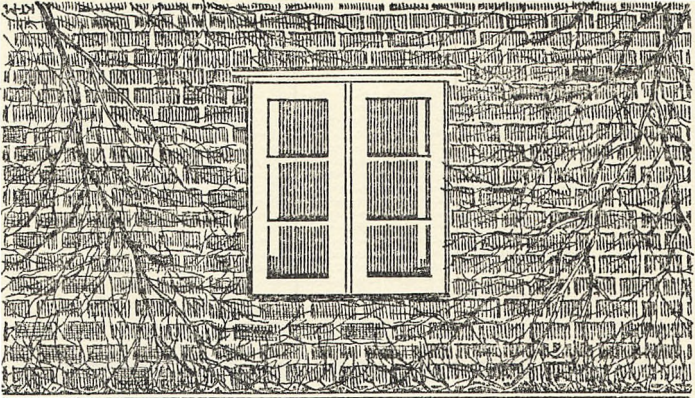
VALKENDORFS KOLLEGIUM bærer paa Gavlen ud mod Sct. Pederstræde Kristoffer Valkendorfs Vaaben: En af tre sorte Vinger omsat rød Rose i Sølv, over Skjoldet en Tralleshjelm med ni vekselvis hvide og røde Faner som Hjelmmærke.

Valkendorf, hvis Slægt tilhørte Uradel, var gennem mange Aar en fremtrædende dansk Statsmand. Han blev født 1525 og døde 1601.

Allerede som ganske ung blev Valkendorf tilknyttet Statstjenesten, hvor han hurtigt tiltrak sig sine Foresattes Opmærksomhed paa Grund af umaadelig Energi og fremragende administrative Evner. 1556 fik han det vanskelige Hverv at være Lensmand for Bergenhus og Vardø med dertil hørende Len. Han rensede med haard Haand Bergen for tyske Handelsfolk, som terroriserede Byen. Senere fik Valkendorf som Rentemester stor Tilknytning til København, og flere Gange var han under Kongens Fraværelse Statholder i Hovedstaden, som snart fik hans store Interesse. Han lod saaledes udarbejde en Jordebog, som stadig findes i Københavns Stadsarkiv. Valkendorf omfattede København med stor Kærlighed og tog Initiativet til mange Forbedringer og almennyttige Foretagender. Ogsaa Kirke- og Skolevæsenet viste han stor Interesse, og ganske særlig drog han Omsorg for fattige og stræbsomme Studenter, ikke mindst ved Oprettelsen af Valkendorfs Kollegium 1588.

Efter Frederik II's Død blev han ganske naturligt en af de fire Rigsraader, der dannede Formynderregeringen for den unge Konge.

Efter at være blevet styrtet 1590 blev han 1596 gjort til Rigshovmester, men hans største Rolle var inden da udspillet.

Slægten Valkendorfs Vaaben

HERALDISKE MINDER

INDMURET OVER EN DØR i Gaarden bag Vinhandler Dorph-Petersens Forretning paa Hauserplads ses tre adelige Vaabenskjolde.

Det første er Slægten Rosensparres Vaaben: En med tre røde Roser belagt Sølvspærre i blaat.

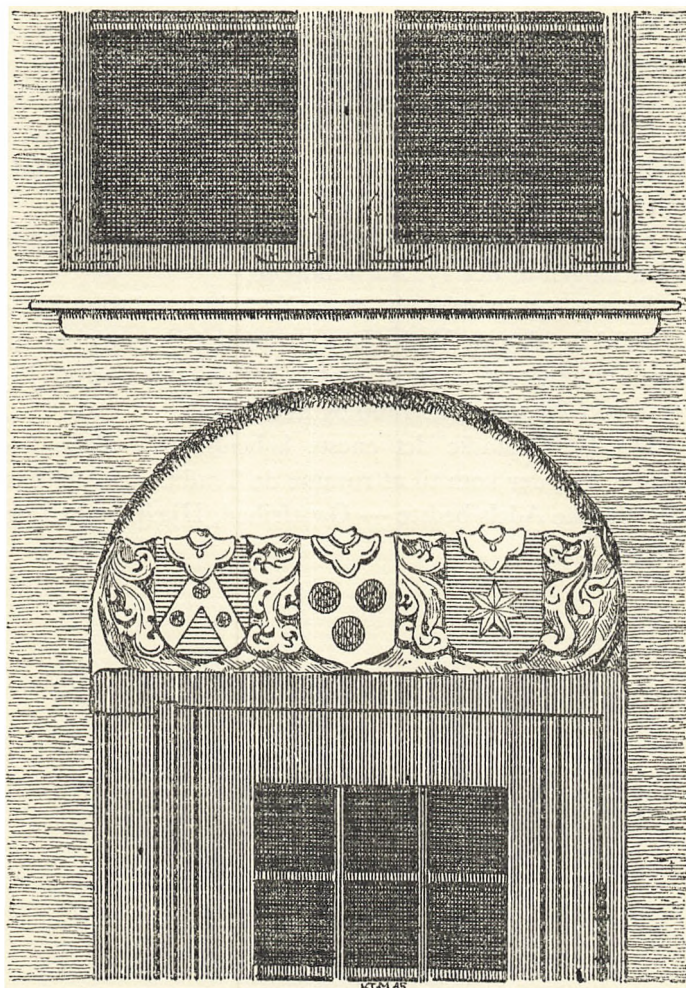
Det andet Vaaben er Slægten Lange-Munks: Tre røde Roser i Sølv.

Det tredje — tilhører Slægten Gyldenstjerne: En syvoddet, gylden Stjerne i blaat.

Nogle gamle Kirkeregnskaber viser, at Handelsmanden Conrad Hauser ved en Auktion i 1811 købte seks Portioner Sten og andre Rester fra den nedlagte Trinitatis Kirkegaard. Det er saaledes meget sandsynligt, at den skønne, gamle Vaabenfrise stammer fra et Gravmæle.

Frisen viser tydeligt, at den kun er et Brudstykke, i hvert Fald fremgaar det, at Skjoldene har haft Hjelme og muligt ogsaa Hjelmmerker.

Ejendommens Beboere værner om disse Fortidens skønne Minder med Pietet og Interesse.

147-1 45

Slægterne Rosensparres, Lange-Munks og Gyldenstjernes Vaabner

FRONTISPICEN PAA PLESSENS PALÆ i Kristianiagade er prydet med Baron Joseph von Plessens Vaaben: En gaaende, sort Tyr med opløftet, kløftet Hale i et gyldent Skjold. Over Skjoldet en Trallehjelm og som Hjelmmerket tre Paafuglefjer mellem to halve, røde Hjul, hver med 5 Eger.

Slægten Plessen, som tilhørte Uradel, kom til Danmark i Slutningen af det 17. Aarhundrede.

Palæet, som ganske vist er en Nyskabning, bærer Præg af solid og elegant Ynde. Det er opført i Begyndelsen af Aarhundredet af Arkitekt Gotfred Tvede for Baron Joseph von Plessen, født 1860 og død 1912.

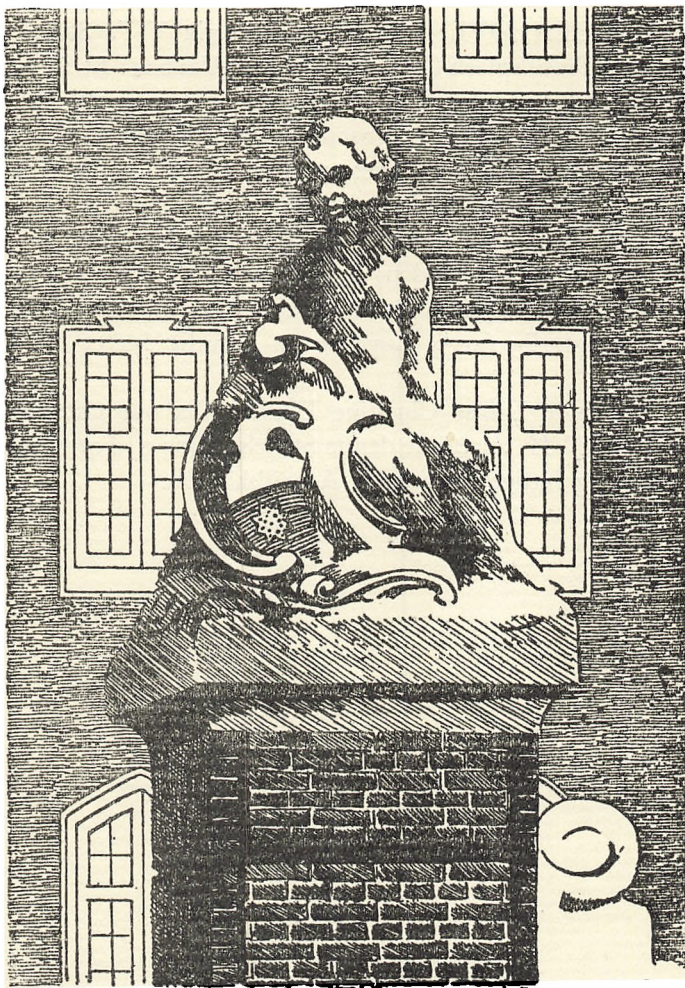
Det blev maaske det eneste københavnske Palæ fra denne Tid, der kom til at rumme de Traditioner, der var den danske Adels bedste — Gæstfrihed, Hjælpsomhed og Aand.

Slægten v. Plessens Vaaben

DET PLESSENSKE PALÆ beboes endnu af den Slægt, der skabte det, og endnu er Baronesse v. Plessen Centrum for den lille russiske Koloni, der kom her til Landet med Kejserrinde Dagmar, og som ofte kan glæde sig over Baronessens Hjælp og Initiativ.

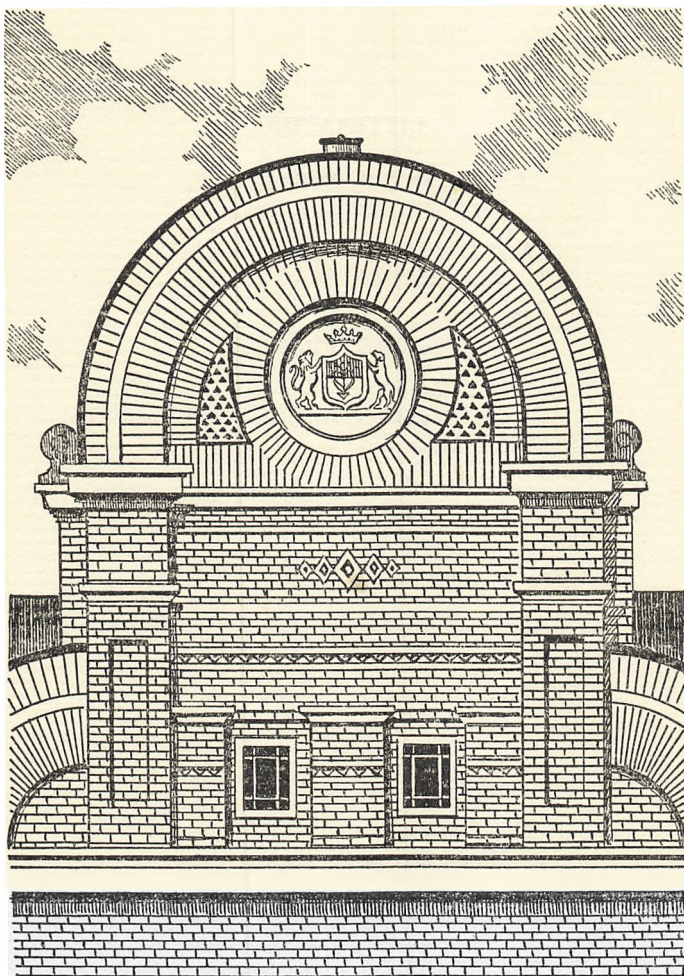
Paa den ene af Søjlerne ved Indgangen til Palæet i Kristianiagade ses Baronesse v. Plessen, født Eckermanns, Vaaben: Skjoldet er tværdelt af Sølv og blaat, i første Felt to sorte Vinger og i andet Felt en otteodded, gylden Stjerne.

Slægten Eckermanns Vaaben

I GYLDENLØVESGADE paa Frederik VII's Stiftelse ses paa Frontispicen Grevinde Danners Vaaben: Et Skjold tværdelt af rødt og Sølv, gennem Felterne en voksende hvid, naturlig Lilje med grønne Blade og Stilke. Omkring de udsprungne Blomster ses tre gyldne Bier. Om Skjoldet er en blaa Rand med en gylden Stjerne i hvert af de øverste Hjørner, i nederste Spids tre gyldne Stjerner. I Randen staar Grevindens Valgsprog: *La fidélité est ma gloire*. Over Skjoldet ses en Grevekrone, Skjoldholderne er en naturlig farvet Løve og en naturlig farvet dansk Hund.

Grevinde Louise Christine Danner, der var gift med Frederik VII, oprettede denne Stiftelse 1874 til Fordel for enlige og fattige Kvinder af Arbejdsklassen.

Grevinde Danners Vaaben

LITTERATUR

- A. Thiset og P. L. Wittrup:*
Nyt Dansk Adelslexikon 1904
- Poul Bredo Grandjean:*
Dansk Heraldik 1919
- Emil Gigas:*
Don Bernardino Rebolledo
- Prof. H. Storck:*
Om Heraldik (Medd. fra Akad. Architectforening 1902)
- O. v. Munthe af Morgenstjerne:*
Ulrik Frederik Gyldenløve 1944
- O. v. Munthe af Morgenstjerne:*
Odd-Fellow Palæet 1926
- Peter Linde, Georg Borup, Arthur G. Hassø:*
Vor gamle Hovedstad 1929
- Vilh. Lorenzen:*
Gamle københavnske Huse 1927
- Christian Elling:*
Maskespil 1945
- Erik Lassen:*
Huse i Danmark 1942
Dansk Adels Aarbog

INDHOLD

	Side
<i>Amaliegade Nr. 16</i>	
Slægten Kaas' Vaaben	22
<i>Charlottenborg</i>	
Ulrik Frederik Gyldenløves Vaaben	14
<i>Det franske Gesandtskab</i>	
Slægten Thotts Vaaben	10
<i>Dorph-Petersens Vinhandel</i>	
Slægterne Rosensparre, Lange-Munks og Gyldenstjernes Vaabner	36
<i>Frederik d. VII's Stiftelse, Gyldenløvesgade</i>	
Grevinde Danners Vaaben	42
<i>Gl. Strand 46</i>	
Slægten Jacobis Vaaben	28
<i>Hotel d'Angleterre</i>	
Slægten Grams Vaaben	12
<i>Moltkes Palæ, Dr. Tværgade</i>	
Slægten Moltkes Vaaben	20
<i>Odd-Fellow Palæet</i>	
Slægten Berckentins Vaaben	18
<i>Plessens Palæ, Kristianiagade</i>	
Slægten v. Plessens Vaaben	38
Slægten Eckermanns Vaaben	40
<i>Slotsholmsgade Nr. 12</i>	
Slægterne Schacks og Blomes Vaabner ...	26
<i>Store Kongensgade Nr. 68</i>	
Slægten Danneskiold-Laurvigens Vaaben	24
<i>St. Strandstræde Nr. 3</i>	
Don Bernardino Rebolledos Vaaben	16
<i>Stormgade Nr. 10</i>	
Slægten Holsteins Vaaben	30
<i>Stormgade Nr. 14</i>	
Slægten Fuirens Vaaben	32
<i>Valkendorfs Kollegium</i>	
Slægten Valkendorfs Vaaben	34

Trykt i Det Berlingske Bogtrykkeri
i 750 nummererede Eksemplarer.
Sat med Baskerville Antikva og
trykt paa imiteret Bøttepapir.

Dette Eksempplar er Nr.

732